

Zomrel Michal Varchola, jeden zo zakladateľov prešovskej rusistiky

1.7.2026 - Ingrid Timková | Prešovská univerzita v Prešove

S hlbokým zármutkom prijala akademická obec Prešovskej univerzity v Prešove správu o úmrtí doc. PhDr. Michala Varcholu, CSc., významného slovenského rusistu, vysokoškolského pedagóga, vedca a jednej z osobností, ktoré stáli pri budovaní vysokoškolského vzdelávania v Prešove.

Docent Michal Varchola zasvätil svoj profesionálny život rozvoju rusistiky, jazykovedného výskumu a výchove mnohých generácií študentov. S Prešovom spojil prakticky celý svoj akademický život. Na vtedajšej Filologickej fakulte Vysokej školy pedagogickej v Prešove vyštudoval ruský jazyk a od roku 1962 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ na Katedre ruského jazyka a literatúry. Svoju pedagogickú a vedeckú činnosť rozvíjal až do roku 1999 a neskôr pôsobil aj vo funkcii prorektora Prešovskej univerzity.

Patril medzi zakladateľské osobnosti prešovskej rusistiky a významnou mierou sa podieľal aj na formovaní samotného vysokoškolského školstva v Prešove. Za celoživotný prínos bol ocenený **Zlatou medailou rektora Prešovskej univerzity v Prešove**, ktorá patrí medzi najvyššie univerzitné ocenenia.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa docent Varchola venoval predovšetkým problematike súčasnej spisovnej ruštiny, najmä morfológii, lexikológii a lexikálnej sémantike v konfrontácii so slovenčinou. Významné miesto v jeho výskume patrilo aj všeobecnej jazykovede, sociolingvistiky, lingvodidaktiky, jazykovej typológii, ako aj staroslovienčine a cirkevnej slovančine. Jeho odborné práce významne obohatili slovenskú aj medzinárodnú slavistiku.

Dlhé roky tvoril spolu s prof. PhDr. Michalom Miklušom, CSc., rešpektovanú vedeckú dvojicu jazykovednej sekcie katedry rusistiky. Spoločne sa podieľali na riešení viacerých vedeckovýskumných a grantových projektov, pričom docent Varchola spolupracoval aj s odborníkmi z Univerzity Komenského v Bratislave či Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra Slovenskej akadémie vied.

Jeho odborné renomé prekročilo hranice Slovenska. V roku 1968 pôsobil ako lektor slavistiky na **University of Bradford** vo Veľkej Británii. Dve funkčné obdobia zastával funkciu vedúceho Katedry rusistiky a aktívne sa zapájal do činnosti Medzinárodnej asociácie učiteľov ruského jazyka a literatúry (MAPRJAL), v rámci ktorej reprezentoval slovenskú jazykovedu na viacerých svetových kongresoch. Svoje vedecké poznatky prezentoval aj na medzinárodných zjazdoch slavistov a publikoval desiatky odborných štúdií doma i v zahraničí.

Popri vedeckej práci sa významne podieľal aj na popularizácii rusistického výskumu prostredníctvom recenzií, odborných článkov a hodnotení domácich i zahraničných vedeckých publikácií. Jeho práca sa vyznačovala vysokou odbornou erudíciou, precíznosťou a úctou k vedeckému poznaniu.

Odchod docenta Michala Varcholu predstavuje citeľnú stratu nielen pre Prešovskú univerzitu, ale aj pre slovenskú jazykovedu a akademickú obec. Zostane zapísaný v pamäti svojich kolegov, študentov i nasledovníkov ako uznávaný vedec, rešpektovaný pedagóg, múdry kolega a človek, ktorý významnou mierou prispel k budovaniu rusistiky a rozvoju univerzitného vzdelávania v Prešove.

Češť jeho pamiatke.

text: Ingrid Timková, hovorkyňa Prešovskej univerzity v Prešove

<https://www.unipo.sk/zomrel-michal-varchola-jeden-zo-zakladatelov-presovskej-rusistiky>